

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Joh. Jonstoni Thaumatographia Naturalis

Jonston, Jan

Amstelodami, 1661

Caput XXVIII

urn:nbn:de:bsz:31-97032

CAPUT XXVIII.
DE ARGENTO VIVO.

Prum in lacunis invenitur, cum aquæ quibus venæ stillant minium madefecerint. Eo enim modo cogit, & in argentum vivum vertitur. Idem siccatum ad formam redit minii. Ex ejus venis uberrimi scaturiunt fontes & herbofo virent cespite. *Vitruv. l. 8. c. 3.* Nam qui hujus scruantur venas, mane mensis Maji sereno, nebulas in montium emergentes vertice, ac instar lanæ super cespitem pendulas, observant. In monte Gimnavoroda sex à Cracovia miliaribus spontè certis anni temporibus ad terræ erumpit superficiem, & circa Iohannis Baptistæ festum multa illius grana pisorum instar in radicibus graminum, se collegisse, *Tyrocini Chymici author l. 2. c. 3.* testatur, addit nimis aqueum & Slavonico inferiorem esse. Hydrium in Slavonia colorem refert jecoris, instar plumbi existens, percussum, argenti vivi stillacim exsudat granula. Ingens ei cum auro sympathia. *Plater. l. 2. del. f. c. 3.* Nam si in corpore sit, auro propinquo educitur: nec argentum inaurari poterit. Mercurium nisi adhibueris. Mirum; Ex morbo Gallico inundus, si aureum in ore gesserit annulum linguaque hinc inde voluter, argentum vivum quod corpori innatat in anulum devolvitur, argenteus eximitur, nitet, si igni admotus fuerit. *Lemnius l. 2. de occult. cap. 35.* Hinc certè cum omnia ei innatent, aurum solum immergitur. Spiritalem ejus naturam mira prodit activitas, Nam fuligo contracta suo omne aurum reddit fragile, ferumque crassissimum elidit. quid? in intimas Magnetis partes penetrat, & attrahendi ferum potentia privat. Dedit & in humano documentum corpore. Narrat enim *Guliel. Fabricius Cent. 2. obs. Chirurg. 71.* Mercurium à muliere contra lumbros sumptum, emplastrum matricale, quod tum in abdomine gestabat, perfudisse. Ignem refugit adeò, ut si non detur per inferiora aditus, superiora petat: quibus clausis premit opercula. *Vnzer. l. de merc. cap. 1.* Hinc annulo reconditum & admotum saltare ipsùm facit.

Panis in clibano, pisa in olla, ova ad ignem, guttula si imbuantur, risum movere choreis poterunt. Fertur vero super ignem in fumum halitiosum, sed non dissipatur. Ille enim vase receptus & custoditus, in priorem argenti paulò post redit speciem, nec quicquam pristini detrahitur ponderis. In planiciem fusum non humectat; inde siccum existimatur. Falso. Natura enim in sphericam comprimit figuram; & ambiente plumbagine prohibetur adhærescere. *Palm. Constant. de morbis Contag. l. 3. cap. 4.* Perpetua eidem mobilitas. Pars terrena optime excocta, aër & spiritus in causa. Adeò enim sunt conclusi ut exire non possint: Exire quia conantur, moventur. *Mart. lib. 4. cap. 6.* Usus ejus varius est. Mauri, cum ardore Solis omnia torrentur, id in lacum effundunt, atque injecto corio super ipsum strati se refrigerant. Immissum in aurem, inde in cerebrum, Epilepsiam excitat. Spiritus enim animales dissipat. *Heurn. de cap. affect. cap. 33.* Aqua in quam argenti vivi infusa fuerit portio si ab eo colata bibatur, lumbricos mirificè pellit. Obstetrices ubi gravidæ in partu diu laboraverint, ultimo remedio argentum vivum scrupuli exhibent pondere. Avellanæ per foramen immisum & occlusum, sericoque rubeo à collo suspensum à peste præservat. *Quercet. l. 2. pesti. alex. cap. 5.* Tot illius animadversa experimenta, ut necessario præ aliis laudetur. Si verò ventrem appensa tangat, ad curationem colicæ singulariter conferre scribit *Plater. de Dol. cap. 13.*

CAPUT XXIX. DE ÆRE & ORICHALCO.

Prum æs invenitur & in propriis venis & in argentiis. In Cypro genus quoddam est auro non ab simile. In frusta minutissima agricolæ serunt, & pluviis humectatum, caloreque vivificatum crescit, ac postquam ad justam maturitatem adoleverit, colligitur. *Aristot. τῆς θαυμαστῆς ἀνομοματίας.* Massulæ efodiuntur varia figura, iticiarum, globorum, virgularum.